

BÀI GIẢNG: ÔN TẬP GIỮA KÌ I
CHUYÊN ĐỀ: ÔN TẬP GIỮA KÌ I
MÔN: NGỮ VĂN
GIÁO VIÊN: TRẦN HƯƠNG GIANG

MỤC TIÊU

- ✓ Ôn tập kiến thức.

I. PHẦN THỂ LOẠI

1 Thơ song thất lục bát

- Thơ song thất lục bát sẽ có 4 câu được đi liền với nhau, trong đó hai câu 7 tiếng (câu thất 1 và câu thất 2), tiếp đến là câu lục và câu bát.

- Luật thanh:

+ Các câu thất:

- Câu thất 1: các tiếng 3 – 5 – 7 có thứ tự là T – B – T
- Câu thất 2: các tiếng 3 – 5 – 7 có thứ tự là B – T – B

+ Câu lục: các tiếng 2 – 4 – 6 có thứ tự là B – T – B

+ Câu bát: các tiếng 2 – 4 – 6 – 8 có thứ tự là B – T – B – B

- Vận:

+ Mỗi khổ thơ có 1 vận trắc và 3 vận bằng.

+ Dòng lục chỉ có vận chân, ba dòng còn lại vừa có vận chân vừa có vận lưng

- Nhịp: câu thất ngắt nhịp 3/4 hoặc 3/2/2, câu lục và bát ngắt nhịp chẵn

- Nhân vật trữ tình: một nhân vật trong khung cảnh thời gian, không gian hạn hẹp.

- Nội dung: diễn tả đời sống nội tâm nhân vật với cảm hứng trữ tình bi thương, nhớ tiếc.

- Vai trò:

+ Câu song thất: kể sự việc

+ Câu lục bát: thiên về cảm thán, giải bày.

+ Thiên về việc diễn tả đời sống nội tâm nhân vật với cảm hứng trữ tình bi thương, có khả năng bộc lộ tinh tế những dòng suy cảm dồn nén với tâm trạng nhớ tiếc và mong đợi.

+ Dồi dào nhạc điệu, nổi bật ở âm điệu buồn thương triền miên, phù hợp để ngâm ngợi.

2 Truyện thơ Nôm

- Truyện thơ Nôm là truyện thơ được viết bằng chữ Nôm thường dùng thể thơ lục bát để kể chuyện.

- Là thể loại có khả năng phản ánh sâu rộng hiện thực xã hội thông qua các câu chuyện kể về biến cố trong cuộc đời các nhân vật và cuộc đấu tranh để bảo vệ nhân phẩm, tình yêu của họ.

- Đặc điểm của truyện thơ Nôm

+ Sự kết hợp giữa tự sự và trữ tình

+ Đóng vai trò quan trọng trong việc tạo dựng tác phẩm. Mô hình cốt truyện gồm 3 chặng: Gặp gỡ - Lưu lạc (Thử thách) – Đoàn tụ

+ Nhân vật:

Chia thành 2 tuyến đối lập nhau: chính diện (đại diện cho cái thiện, chính nghĩa) và các nhân vật phản diện (đại diện cho cái ác, phi nghĩa).

Nhân vật chính diện và phản diện thường được xây dựng đối lập về phẩm chất theo từng cặp, hoặc theo nhóm

Nhân vật chính kết nối các nhân vật ở hai tuyến chính diện và phản diện thông qua các sự kiện diễn ra trong cuộc đời mình

3 Văn bản thông tin:

- Văn bản giới thiệu danh lam thắng cảnh

+ Mục đích: tập trung làm nổi bật vẻ đẹp và giá trị của danh lam thắng cảnh.

+ Cách trình bày thông tin: linh hoạt (nguyên nhân – kết quả, thời gian, không gian, phân loại các đối tượng, so sánh và đối chiếu,...)

+ Nhan đề: nêu tên địa danh, điểm nổi bật của địa danh

+ Kết hợp với phương tiện phi ngôn ngữ

II. PHẦN TIẾNG VIỆT

1 Lời đối thoại và lời độc thoại

- Lời đối thoại là lời các nhân vật trao đổi với nhau trong một cuộc hội thoại.

Trong ngôn ngữ viết, lời đối thoại thường được đặt sau dấu gạch ngang đầu dòng hoặc đặt trong dấu ngoặc kép

- Lời độc thoại là lời của nhân vật nói với chính mình hoặc nói với người nào đó trong tưởng tượng → diễn tả suy nghĩ, tình cảm trong tâm hồn nhân vật.

Nếu văn bản dẫn trực tiếp lời độc thoại thì lời độc thoại được đặt sau dấu gạch ngang đầu dòng hoặc đặt trong dấu ngoặc kép. Nếu dẫn gián tiếp thì không dùng các dấu trên.

2 Điển cố, điển tích

- Điển cố là những câu chữ trong sách đời trước được dẫn lại một cách súc tích.

- Điển tích là những câu chuyện trong sách đời trước được dẫn lại một cách cô đúc trong văn thơ.

3 Nghĩa và cách dùng tên viết tắt của các tổ chức quốc tế

- Tên viết tắt được tạo ra bằng cách ghép các chữ cái đầu của các từ trong tên đầy đủ.

- Trong tiếng Việt, tên viết tắt của các tổ chức quốc tế, dù viết bằng tiếng Anh hay tiếng Pháp, tiếng Đức,... cũng cần được đọc theo tên chữ cái tiếng Việt.